

USTAWA
z dnia 4 lutego 1994r.

Prawo geologiczne i górnictwe

Dz. U. 05.228.1947

dr inż. Michał Wierzbicki

Katedra Budownictwa Wodnego

Akademia Rolnicza im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu

Prawo geologiczne i górnicze – spis treści ⁽¹⁾

Dział I – Przepisy ogólne

Rozdział 1 – Zakres obowiązywania: art.1 – art.6

Rozdział 2 – Własność i użytkowanie górnicze: art.7 - art.14

Rozdział 3 – Koncesje: art.15 - art.30

Dział II – Prace geologiczne

Rozdział 1 – Projektowanie i wykonywanie prac geologicznych: art.31 - art.39

Rozdział 2 – Dokumentacja geologiczna: art.40 - 50

Prawo geologiczne i górnicze – spis treści (2)

Dział III – Wydobywanie kopalin

Rozdział 1 – Obszar i teren górniczy: art.51 - art.53

Rozdział 2 – Projekt zagospodarowania złoża: art.54 – 56a

Rozdział 3 – Budowa obiektów zakładu górniczego: art.57 - art.62

Rozdział 4 – Ruch zakładu górniczego: art.63 - art.79

Rozdział 5 – Likwidacja zakładu górniczego: art.80 - art.82a

Dział IIIa – Składowanie odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych: art.82b - art.82f

Prawo geologiczne i górnicze – spis treści ⁽³⁾

Dział IV – Wynagrodzenia za ustanowienie użytkowania górniczego. Opłaty

art.83 - art.87

Dział V – Stosunki sąsiedzkie i odpowiedzialność za szkody: art.88 – art.100

Dział VI – Organy administracji geologicznej, państwowa służba geologiczna i organy nadzoru górniczego

Rozdział 1 – Organy administracji geologicznej i państwowa służba geologiczna:
art.101 - art.105a

Rozdział 2 – Organy nadzoru górniczego: art.106 - art.117b

Prawo geologiczne i górnicze – spis treści ⁽⁴⁾

Dział VII – Przepisy karne: art.118 – 128

Dział VIII – Przepisy przejściowe i końcowe

Rozdział 1 - Zmiany w obowiązujących przepisach: art.129 - art.139

Rozdział 2 - Przepisy przejściowe i końcowe: art.140 – art.159

Prawo geologiczne i górnicze – tematyka wykładów ⁽¹⁾

1. Dział I – Przepisy ogólne

Rozdział 1 – Zakres obowiązywania

2. Dział VI – Organy administracji geologicznej, państwowa służba geologiczna i organy nadzoru górniczego

3. Dział I – Przepisy ogólne

Rozdział 2 – Własność i użytkowanie górnicze

Rozdział 3 – Koncesje

Prawo geologiczne i górnicze – tematyka wykładów (2)

4. Dział III – Wydobywanie kopalin

5. Dział IIIa – Składowanie odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych

6. Dział IV – Wynagrodzenia za ustanowienie użytkowania górniczego. Opłaty

7. Dział V – Stosunki sąsiedzkie i odpowiedzialność za szkody

8. Dział VII – Przepisy karne

9. Dział VIII – Przepisy przejściowe i końcowe

Dział I – Przepisy ogólne

Rozdział 1 – Zakres obowiązywania

Dział I – Przepisy ogólne

Rozdział 1 – Zakres obowiązywania ⁽¹⁾

Art. 1. Ustawa określa zasady i warunki:

- 1) wykonywania prac geologicznych;
- 2) wydobywania kopalin ze złóż;
- 2a) składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, z wyjątkiem składowania odpadów w odkrywkowych wyrobiskach górniczych;
- 3) ochrony złóż kopalin, wód podziemnych i innych składników środowiska w związku z wykonywaniem prac geologicznych i wydobywaniem kopalin

Art. 2. Przepisy ustawy stosuje się odpowiednio do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie bezzbiornikowego magazynowania substancji w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, z wyjątkiem takiej działalności prowadzonej w odkrywkowych wyrobiskach górniczych.

Dział I – Przepisy ogólne

Rozdział 1 – Zakres obowiązywania ⁽²⁾

Art. 3. Jeżeli wymaga tego potrzeba zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony środowiska, Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia*, obejmie przepisami ustawy, w całości lub w części, prowadzenie określonych robót podziemnych z zastosowaniem techniki górniczej, określając miejsce oraz cel wykonywanych robót i zakres stosowania ustawy.

* **ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW** z dnia 23 kwietnia 2002 r. w sprawie objęcia przepisami Prawa geologicznego i górniczego prowadzenia określonych robót podziemnych z zastosowaniem techniki górniczej. (Dz. U. z dnia 22 maja 2002 r.) Dz.U.02.62.561 - przyp. MW

Dział I – Przepisy ogólne

Rozdział 1 – Zakres obowiązywania ⁽³⁾

Art. 4. Ustawy nie stosuje się do:

- 1) korzystania z wód w zakresie uregulowanym odrębnymi przepisami; *(Dział II, Ustawa z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne, Dz.U.01.115.1229 z późniejszymi zmianami –przyp. MW)*
 - 1a) wykonywania ujęć wód podziemnych do głębokości 30 m na potrzeby zwykłego korzystania z wód; *(jw. – przyp. MW)*
- 2) geologicznych badań naukowych i działalności dydaktycznej, które są prowadzone bez wykonywania robót geologicznych;
- 3) pozyskiwania okazów minerałów, skał i skamielin w celach naukowych, kolekcjonerskich i dydaktycznych, które następuje bez wykonywania robót górnictwa;
- 4) ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych bez wykonywania robót geologicznych;
- 5) wykonywania robót związanych ze sztucznym zasilaniem strefy brzegowej piaskiem, pochodzącym z osadów dennych obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej.

Dział I – Przepisy ogólne

Rozdział 1 – Zakres obowiązywania ⁽⁵⁾

Art. 5. 1. Kopaliny dzieli się na podstawowe i pospolite.

2. Do kopalin podstawowych zalicza się:

- 1) gaz ziemny, ropę naftową oraz jej naturalne pochodne, węgiel brunatny, węgiel kamienny i metan z węgla kamiennego;
- 2) kruszce metali szlachetnych, rudy metali (z wyjątkiem darniowych rud żelaza) i metale w stanie rodzimym, łącznie z rudami pierwiastków rzadkich i rozproszonych oraz pierwiastków promieniotwórczych;
- 3) apatyt, baryt, fluoryt, fosforyt, gips i anhydryt, piryt, siarkę rodzimą, sole potasowe i potasowo-magnezowe, sole strontu, sól kamienną;
- 4) azbest, bentonit, diatomit, dolomit, gliny biało wypalające się i kamionkowe, gliny i łupki ogniotrwałe, grafit, kaolin, kamienie szlachetne i ozdobne, kwarc, kwarcyt, magnezyt, miki, marmury i wapienie krystaliczne, piaski formierskie i szklarskie, skalenie, ziemię krzemionkową.

2a. W rozumieniu ustawy wszystkie kopaliny występujące w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej są kopalinami podstawowymi.

Dział I – Przepisy ogólne

Rozdział 1 – Zakres obowiązywania ⁽⁶⁾

Art. 5. 3. Kopaliny niewymienione w ust. 2 i ust. 2a są kopalinami pospolitymi.

4. W rozumieniu ustawy nie są kopalinami wody podziemne, z wyjątkiem solanek, wód leczniczych i termalnych.

5. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia*, określi:

1) złoża wód podziemnych zaliczonych do solanek, wód leczniczych i termalnych, mając na względzie ich szczególne walory wynikające z mineralizacji, własności fizycznych i chemicznych, ilości i warunków występowania;

2) złoża innych kopaliny leczniczych o szczególnie cennych walorach ze względu na rodzaj i jakość kopaliny.

6. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia*, może zaliczyć kopalinę pospolitą, występującą w określonym złożu lub określonej jednostce geologicznej, do kopaliny podstawowych, biorąc pod uwagę jej rodzaj, ilość lub warunki zalegania.

Dział I – Przepisy ogólne

Rozdział 1 – Zakres obowiązywania ^(6a)

** ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 14 lutego 2006 r. w sprawie złóż wód podziemnych zaliczonych do solanek, wód leczniczych i termalnych oraz złóż innych kopalin leczniczych, a także zaliczenia kopalin pospolitych z określonych złóż lub jednostek geologicznych do kopalin podstawowych, Dz.U.06.32.220 - przyp. MW*

Dział I – Przepisy ogólne

Rozdział 1 – Zakres obowiązywania ⁽⁷⁾

Art. 6. W rozumieniu ustawy:

- 1) złożem kopaliny jest takie naturalne nagromadzenie minerałów i skał oraz innych substancji stałych, gazowych i ciekłych, których wydobywanie może przynieść korzyść gospodarczą;
- 2) pracą geologiczną jest projektowanie i wykonywanie badań w celu ustalenia budowy geologicznej kraju, a zwłaszcza poszukiwania i rozpoznawania złóż kopalin, wód podziemnych, określania warunków geologiczno-inżynierskich, a także sporządzanie map i dokumentacji geologicznych oraz projektowanie i wykonywanie badań na potrzeby wykorzystania ciepła Ziemi lub ujmowania wód podziemnych;
- 3) robotą geologiczną jest wykonywanie w ramach prac geologicznych wszelkich czynności poniżej powierzchni ziemi, w tym wykonywanych przy użyciu materiałów wybuchowych, oraz likwidacja wyrobisk po tych czynnościach;
- 4) poszukiwaniem jest wykonywanie prac geologicznych w celu odkrycia i wstępnego udokumentowania zasobów złóż kopalin lub wód podziemnych;

Dział I – Przepisy ogólne

Rozdział 1 – Zakres obowiązywania ⁽⁸⁾

Art. 6. (cd.)

- 5) rozpoznawaniem jest wykonywanie prac geologicznych na obszarze wstępnie udokumentowanego złoża kopaliny lub wód podziemnych;
- 5a) ujęciem wód podziemnych jest otwór wiertniczy, grupa otworów wiertniczych, obudowane źródło naturalne lub inne wyrobisko konstrukcyjnie przygotowane do korzystania z wód podziemnych;
- 6) przedsiębiorcą jest podmiot posiadający koncesję na prowadzenie działalności regulowanej ustawą;
- 7) zakładem górniczym jest wyodrębniony technicznie i organizacyjnie zespół środków służących bezpośrednio do wydobywania kopaliny ze złoża, w tym wyrobiska górnicze, obiekty budowlane oraz technologicznie związane z nimi obiekty i urządzenia przeróbcze;
- 8) obszarem górniczym jest przestrzeń, w granicach której przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopaliny oraz prowadzenia robót górniczych związanych z wykonywaniem koncesji;

Dział I – Przepisy ogólne

Rozdział 1 – Zakres obowiązywania ⁽⁹⁾

Art. 6. (cd.)

- 9) terenem górniczym jest przestrzeń objęta przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego;
- 10) wyrobiskiem górniczym jest przestrzeń w nieruchomości gruntowej lub w górotworze powstała w wyniku robót górniczych;
- 11) robotami górniczymi jest wykonywanie, zabezpieczanie lub likwidowanie wyrobisk górniczych w związku z działalnością regulowaną ustawą;
- 12) wtłaczanie wód do górotworu jest to wprowadzanie wód z odwodnień wyrobisk górniczych, wód złożowych oraz wykorzystanych solanek, wód leczniczych oraz termalnych polegające na ich wtłaczaniu otworami wiertniczymi do formacji geologicznych, izolowanych od użytkowych poziomów wodonośnych lub w uzasadnionych przypadkach również do użytkowych poziomów wodonośnych;

Dział I – Przepisy ogólne

Rozdział 1 – Zakres obowiązywania ⁽¹⁰⁾

Art. 6. (cd.)

13) środkami strzałowymi są materiały wybuchowe w rozumieniu ustawy z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (Dz. U. Nr 117, poz. 1007 i Nr 238, poz. 2019 oraz z 2004 r. Nr 222, poz. 2249);

14) informacją geologiczną są dane oraz próbki uzyskane w wyniku prowadzenia prac geologicznych;

15) składowiskiem podziemnym jest górotwór, w tym podziemne wyrobisko górnicze, w którym odpady są unieszkodliwiane przez ich składowanie, z wyjątkiem składowania odpadów w odkrywkowych wyrobiskach górniczych;

16) wykorzystaniem ciepła Ziemi jest odbiór energii z gruntu lub górotworu za pośrednictwem nośników energii wprowadzonych do otworu wiertniczego.

*Dział VI - Organy administracji geologicznej,
państwowa służba geologiczna i organy nadzoru
górniczego*

*Rozdział 1 - Organy administracji geologicznej i
państwowa służba geologiczna*

Dział VI - Organy administracji geologicznej, państwowa służba geologiczna i organy nadzoru górniczego

Rozdział 1 - Organy administracji geologicznej i państwowa służba geologiczna ⁽¹⁾

Art. 101. Organami administracji geologicznej są:

1) minister właściwy do spraw środowiska działający przy pomocy Głównego Geologa Kraju, będącego sekretarzem stanu lub podsekretarzem stanu w urzędzie obsługującym tego ministra;

(Ministerstwo Środowiska – www.mos.gov.pl , Minister: prof.dr hab.inż. Maciej Nowicki, Główny Geolog Kraju (Podsekretarz Stanu): dr Henryk Jezierski – przyp. MW)

2) marszałkowie województw, działający przy pomocy geologów wojewódzkich,

3) starostowie działający przy pomocy geologów powiatowych.

Art. 102. 1. O ile przepis szczególny nie stanowi inaczej, do zakresu działania administracji geologicznej należy wykonywanie zadań określonych ustawą, a w szczególności:

- 1) podejmowanie decyzji niezbędnych do przestrzegania i stosowania ustawy, w tym udzielanie koncesji;
- 2) sprawowanie nadzoru i kontroli w zakresie wykonywania przez przedsiębiorcę uprawnień z tytułu koncesji;
- 3) nadzór nad projektowaniem i wykonywaniem prac geologicznych oraz prawidłowością sporządzania dokumentacji geologicznych;
- 4) bilansowanie zasobów kopalin;
 - 4a) prowadzenie prac geologicznych o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej, zwłaszcza dla odnowienia bazy surowcowej kraju, ustalenia zasobów złóż kopalin, bilansowania i ochrony zasobów wód podziemnych, a także ochrony środowiska;

Dział VI - Organy administracji geologicznej, państwowa służba geologiczna i organy nadzoru górniczego

Rozdział 1 - Organy administracji geologicznej i państwowa służba geologiczna ⁽³⁾

Art. 102, ust. 1 (cd.)

- 5) gromadzenie, archiwizowanie i przetwarzanie danych geologicznych;
- 6) kartowanie geologiczne;
- 7) prowadzenie rejestru obszarów górniczych;
- 8) gromadzenie danych o wykonanych otworach wiertniczych w celu wykorzystania ciepła Ziemi.

2. Wykonywanie zadań, o których mowa w ust. 1 pkt 4a i 6, minister właściwy do spraw środowiska może powierzyć jednostkom organizacyjnym utworzonym na podstawie odrębnych przepisów, a także przedsiębiorcom w rozumieniu art. 2 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. - **Prawo działalności gospodarczej** (Dz. U. Nr 101, poz. 1178, z późn. zm.) - jeżeli przedmiot ich działania obejmuje prowadzenie prac geologicznych.

Art. 102a. 1. Do zadań państwowej służby geologicznej dbającej o zrównoważony rozwój kraju w zakresie geologii należy w szczególności:

- 1) obsługa centralnego archiwum geologicznego;
- 2) prowadzenie centralnego banku danych geologicznych i hydrogeologicznych;
- 3) przygotowywanie materiałów do bilansu zasobów kopalin i obsługa rejestru tych zasobów;
- 4) koordynowanie wykonywania prac kartografii geologicznej oraz wykonywanie prac pilotażowych;
- 5) obsługa rejestru obszarów górniczych;
- 6) koordynacja zadań w zakresie ochrony georóżnorodności.

Dział VI - Organy administracji geologicznej, państwowa służba geologiczna i organy nadzoru górniczego

Rozdział 1 - Organy administracji geologicznej i państwowa służba geologiczna ⁽⁵⁾

Art. 102a. (cd.)

2. Wykonywanie zadań państwowej służby geologicznej minister właściwy do spraw środowiska powierza Państwowemu Instytutowi Geologicznemu.
3. Nadzór nad wykonywaniem zadań, o których mowa w ust. 1, sprawuje minister właściwy do spraw środowiska, działający przy pomocy Głównego Geologa Kraju.
4. W razie niewykonania lub nienależytego wykonania zadania państwowej służby geologicznej przez Państwowy Instytut Geologiczny minister właściwy do spraw środowiska może powierzyć jego wykonanie podmiotom określonym w art. 102 ust. 2.

Dział VI - Organy administracji geologicznej, państwowa służba geologiczna i organy nadzoru górniczego

Rozdział 1 - Organy administracji geologicznej i państwowa służba geologiczna ⁽⁶⁾

Art. 103. 1. Starostowie działają jako organy pierwszej instancji w sprawach należących do właściwości administracji geologicznej, jeżeli nie zostały one zastrzeżone dla marszałków województw lub ministra właściwego do spraw środowiska.

2. Do właściwości ministra właściwego do spraw środowiska, jako organu pierwszej instancji, należą sprawy:

1) zatwierdzania projektów prac geologicznych i działania w sprawach określonych w art. 45 ust. 1 i 1a, (*dokumentacja geologiczna złoża, dokumentacja hydrogeologiczna, dokumentacja geologiczno-inżynierska – przyp. MW*) dotyczących:

- a) złóż kopalin podstawowych wymienionych w art. 5 ust. 2 pkt 1-3 i ust. 2a, kopalin pospolitych występujących jako towarzyszące tym złożom oraz kopalin leczniczych innych niż wody lecznicze, zaliczonych do kopalin podstawowych na podstawie art. 5 ust. 6,
- b) regionalnych badań hydrogeologicznych,
- c) ustalania zasobów ujęć solanek, wód termalnych i leczniczych,
- d) warunków hydrogeologicznych w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych,
- e) warunków hydrogeologicznych w związku z projektowaniem odwodnień do wydobywania kopalin podstawowych, wymienionych w art. 5 ust. 2 pkt 1-3, ze złóż i włączaniem wód do górotworu,
- f) warunków hydrogeologicznych i geologiczno-inżynierskich w związku z bezzbiornikowym magazynowaniem substancji lub składowaniem odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych,
- g) warunków hydrogeologicznych w związku z zakończeniem odwadniania lub zmianą poziomu odwadniania likwidowanych zakładów górniczych, w odniesieniu do kopalin podstawowych wymienionych w art. 5 ust. 2 pkt 1-3,
- h) badań geologiczno-inżynierskich do projektowania i wykonywania obiektów budowlanych w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej, inwestycji liniowych o zasięgu ponadwojewódzkim, obiektów budownictwa wodnego o wysokości piętrzenia przekraczającej 5 m oraz obiektów energetycznych o mocy przekraczającej 100 MW;

Dział VI - Organy administracji geologicznej, państwowa służba geologiczna i organy nadzoru górniczego

Rozdział 1 - Organy administracji geologicznej i państwowa służba geologiczna ⁽⁸⁾

Art. 103, ust. 2 (cd.)

2) zatwierdzania projektów prac geologicznych, dotyczących:

- a) regionalnych badań budowy geologicznej kraju, w tym dna morskiego,
- b) prac kartografii geologicznej,
- c) otworów wiertniczych do rozpoznania budowy głębokiego podłoża, niezwiązanego z dokumentowaniem złóż kopalin;

3) udzielania zezwoleń na zmianę kryteriów bilansowości zasobów złóż kopalin podstawowych, wymienionych w art. 5 ust. 2 pkt 1-3 i ust. 2a, oraz kopalin leczniczych innych niż wody lecznicze, zaliczonych do kopalin podstawowych na podstawie art. 5 ust. 6.

Dział VI - Organy administracji geologicznej, państwowa służba geologiczna i organy nadzoru górniczego

Rozdział 1 - Organy administracji geologicznej i państwowa służba geologiczna ⁽⁹⁾

3. Do właściwości marszałków województw, jako organów pierwszej instancji, należą sprawy:

1) zatwierdzania projektów prac geologicznych i działania w sprawach określonych w art. 45 ust. 1 i 1a (*dokumentacja geologiczna złoża, dokumentacja hydrogeologiczna, dokumentacja geologiczno-inżynierska – przyp. MW*), dotyczących:

a) złóż kopalin podstawowych, niewymienionych w ust. 2 pkt 1 lit. a, i kopalin pospolitych na powierzchni przekraczającej 2 ha lub przewidywanym rocznym wydobyciu przekraczającym 20.000 m³,

b) ujęć wód podziemnych, w tym ujęć źródeł naturalnych i odwodnień budowlanych, jeżeli udokumentowane zasoby lub przewidywana wydajność przekracza 50 m³/h,

c) warunków hydrogeologicznych w związku z projektowaniem odwodnień do wydobywania kopalin podstawowych, niewymienionych w ust. 2 pkt 1 lit. a, i do wydobywania kopalin pospolitych ze złóż na powierzchni przekraczającej 2 ha lub przewidywanym rocznym wydobyciu przekraczającym 20.000 m³,

d) warunków hydrogeologicznych w związku z zakończeniem odwadniania lub zmianą poziomu odwadniania likwidowanych zakładów górniczych - w odniesieniu do kopalin podstawowych niewymienionych w ust. 2 pkt 1 lit. a oraz w odniesieniu do kopalin pospolitych na powierzchni przekraczającej 2 ha lub przewidywanym rocznym wydobyciu przekraczającym 20.000 m³,

e) badań geologiczno-inżynierskich na potrzeby planów zagospodarowania przestrzennego województwa,

f) badań geologiczno-inżynierskich do projektowania i wykonywania inwestycji liniowych o zasięgu ponadpowiatowym,

g) warunków hydrogeologicznych w związku z projektowaniem inwestycji mogących zanieczyścić wody podziemne - w odniesieniu do inwestycji zaliczonych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek sporządzania raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wynika z przepisów prawa ochrony środowiska; (*Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r Prawo ochrony środowiska, Dz.U.06.129.902 – przyp. MW*)

Dział VI - Organy administracji geologicznej, państwowa służba geologiczna i organy nadzoru górniczego

Rozdział 1 - Organy administracji geologicznej i państwowa służba geologiczna ⁽¹⁰⁾

Art. 103, ust. 3 (cd.)

2) udzielania zezwoleń na zmianę kryteriów bilansowości zasobów złóż kopalin podstawowych, niewymienionych w ust. 2 pkt 1 lit. a, oraz kopalin pospolitych ze złóż na powierzchni przekraczającej 2 ha lub przewidywanym rocznym wydobyciu przekraczającym 20.000 m³.

Art. 103a. 1. Ilekroć w przepisach ustawy mówi się o starostach, rozumie się przez to również burmistrzów i prezydentów miast na prawach powiatu.

2. Przepisy ustawy dotyczące powiatów stosuje się odpowiednio do miast na prawach powiatu.
3. Wynikające z przepisów ustawy zadania starostów są zadaniami z zakresu administracji rządowej.

Dział VI - Organy administracji geologicznej, państwowa służba geologiczna i organy nadzoru górniczego

Rozdział 1 - Organy administracji geologicznej i państwowa służba geologiczna ⁽¹¹⁾

Art. 103c. W rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego (*Ustawa z dnia 14 czerwca 1960r. Dz.U. 00.98.1071 z późniejszymi zmianami – przyp. MW*), organem wyższego stopnia w stosunku do marszałka województwa w sprawach wynikających z przepisów ustawy jest minister właściwy do spraw środowiska.

Art. 104. Przy sprawowaniu nadzoru i kontroli pracownicy organów administracji geologicznej mają prawo wstępu do wszystkich miejsc wykonywania prac geologicznych, a jeżeli przedmiotem nadzoru i kontroli jest wykonywanie przez przedsiębiorcę uprawnień z tytułu koncesji, także do zakładów górniczych. Mogą również żądać udostępnienia niezbędnych informacji, dokumentów oraz udzielania wyjaśnień.

Dział VI - Organy administracji geologicznej, państwowa służba geologiczna i organy nadzoru górniczego

Rozdział 1 - Organy administracji geologicznej i państwowa służba geologiczna ⁽¹²⁾

Art. 104a.

1. Przy wykonywaniu nadzoru i kontroli organ administracji geologicznej:

1) nakazuje wstrzymanie działalności lub podjęcie określonych czynności w celu doprowadzenia środowiska do właściwego stanu, w razie stwierdzenia wykonywania działalności bez wymaganej koncesji, bez zatwierdzonego projektu prac geologicznych lub niezgodnie z koncesją albo zatwierdzonym projektem prac geologicznych;

2) może zakazać wykonywania określonych czynności osobom, o których mowa w art. 31 ust. 1 (*osoby z uprawnieniami – przyp. MW*), na czas nieprzekraczający dwóch lat, w razie stwierdzenia wykonywania przez te osoby czynności z rażącym niedbalstwem bądź z rażącym naruszeniem prawa.

2. Organem właściwym w sprawach, o których mowa w ust. 1, jest odpowiednio organ właściwy do udzielania koncesji, zatwierdzania projektów prac geologicznych albo stwierdzania kwalifikacji do wykonywania, dozoru lub kierowania pracami geologicznymi.

3. Wniesienie odwołania od decyzji wydanej na podstawie ust. 1 nie wstrzymuje jej wykonania.

***Dział VI - Organy administracji geologicznej,
państwowa służba geologiczna i organy nadzoru
górniczego***

Rozdział - Organy nadzoru górniczego

Dział VI - Organy administracji geologicznej, państwowa służba geologiczna i organy nadzoru górnictwa

Rozdział 2 - Organy nadzoru górnictwa ⁽¹⁾

Art. 106. 1. Organami nadzoru górnictwa są:

1) Prezes Wyższego Urzędu Górniczego;

2) dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych oraz specjalistycznych urzędów górniczych.

2. Dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych i specjalistycznych urzędów górniczych działają jako organy pierwszej instancji w sprawach należących do właściwości organów nadzoru górnictwa, chyba że sprawy te zostały zastrzeżone do właściwości Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.

Art. 107. 1. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego jest centralnym organem administracji rządowej.

1a. Nadzór na Prezesem Wyższego Urzędu Górniczego sprawuje minister właściwy do spraw środowiska.

2. Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego powołuje Prezes Rady Ministrów, spośród osób należących do państwowego zasobu kadrowego, na wniosek ministra właściwego do spraw środowiska. Prezes Rady Ministrów odwołuje Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.

Dział VI - Organy administracji geologicznej, państwowa służba geologiczna i organy nadzoru górnictwa

Rozdział 2 - Organy nadzoru górnictwa ⁽²⁾

Art. 107. (cd.)

7. Wiceprezesów Wyższego Urzędu Górniczego powołuje minister właściwy do spraw środowiska, spośród osób należących do państwowego zasobu kadrowego, na wniosek Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego. Minister właściwy do spraw środowiska odwołuje Wiceprezesów Wyższego Urzędu Górniczego.

8. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego w szczególności:

- 1) jest organem właściwym w sprawach indywidualnych, rozpatrywanych w drodze postępowania administracyjnego w zakresie wynikającym z przepisów ustawy;
- 2) pełni funkcję organu wyższego stopnia, w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego, w stosunku do dyrektorów okręgowych urzędów górniczych i specjalistycznych urzędów górniczych, oraz sprawuje nadzór nad ich działalnością;
- 3) powołuje specjalne komisje do kompleksowego opiniowania stanu rozpoznania i zwalczania zagrożeń naturalnych i technicznych w zakładach górniczych oraz zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego, związanego z ruchem zakładu górnictwa;

Dział VI - Organy administracji geologicznej, państwowa służba geologiczna i organy nadzoru górniczego

Rozdział 2 - Organy nadzory górniczego ⁽³⁾

Art. 107. ust.8 (cd.)

- 4) gromadzi i archiwizuje dokumentację mierniczo-geologiczną zlikwidowanych zakładów górniczych w archiwum dokumentacji mierniczo-geologicznej w Wyższym Urzędzie Górniczym oraz udostępnia tę dokumentację na zasadach i w sposób określony w odrębnych przepisach;
- 5) prowadzi działalność wydawniczą w odniesieniu do:
 - a) Dziennika Urzędowego Wyższego Urzędu Górniczego,
 - b) publikacji z zakresu górnictwa, w tym miesięcznika Wyższego Urzędu Górniczego "Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie".

Art. 107. (cd.)

9. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego wykonuje swoje zadania przy pomocy Wyższego Urzędu Górniczego, działającego pod jego bezpośrednim kierownictwem.

Dział VI - Organy administracji geologicznej, państwowa służba geologiczna i organy nadzoru górniczego
Rozdział 2 - Organy nadzory górniczego ⁽⁴⁾

Art. 107. (cd.)

10. Minister właściwy do spraw środowiska, w drodze zarządzenia*, nadaje statut Wyższemu Urzędowi Górniczemu, określający jego organizację wewnętrzną.

* *ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 16 sierpnia 1994 r. w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu. (Dz. U. z dnia 31 sierpnia 1994 r.) Dz.U.94.92.429 - przyp. MW*

* *ZARZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 6 września 2007 r. w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu (M.P. z dnia 20 września 2007 r.) M.P.07.62.710 - przyp. MW*

Dział VI - Organy administracji geologicznej, państwowa służba geologiczna i organy nadzoru górnictwa

Rozdział 2 - Organy nadzoru górnictwa ⁽⁵⁾

Art. 108. 1. Terenowymi organami administracji rządowej, podległymi Prezesowi Wyższego Urzędu Górniczego, są dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych i specjalistycznych urzędów górniczych.

2. Dyrektorów i zastępców dyrektorów, o których mowa w ust. 1, powołuje i odwołuje Prezes Wyższego Urzędu Górniczego.

3. Dyrektorzy okręgowych i specjalistycznych urzędów górniczych wykonują swoje zadania przy pomocy okręgowych urzędów górniczych i specjalistycznych urzędów górniczych, działających pod ich bezpośrednim kierownictwem.

4. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej, w drodze rozporządzenia*, tworzy i znosi okręgowe urzędy górnicze oraz ustala ich siedziby i właściwość miejscową zgodnie z podziałem terytorialnym państwa określonym w odrębnych przepisach.

* *ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI z dnia 25 czerwca 2002r. w sprawie ustalenia siedzib i właściwości miejscowej okręgowych urzędów górniczych oraz zniesienia Okręgowego Urzędu Górniczego w Wałbrzychu, Dz.U.02.96.863 - przyp. MW*

Dział VI - Organy administracji geologicznej, państwowa służba geologiczna i organy nadzoru górniczego

Rozdział 2 - Organy nadzory górniczego ⁽⁶⁾

Art. 108. (cd)

5. Minister właściwy do spraw środowiska, kierując się kryteriami ekonomicznymi oraz uwzględniając efektywność działania urzędów górniczych, może w drodze rozporządzenia* tworzyć i znosić specjalistyczne urzędy górnicze obejmujące niektóre dziedziny działalności urzędów górniczych oraz określać ich nazwę, właściwość i siedzibę.
6. Organizację i zasady działania okręgowych i specjalistycznych urzędów górniczych określa Prezes Wyższego Urzędu Górniczego.

- *ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie ustalenia siedzib i właściwości miejscowej okręgowych urzędów górniczych oraz zniesienia Okręgowego Urzędu Górniczego w Wałbrzychu. (Dz. U. z dnia 1 lipca 2002 r.) Dz.U.02.96.863 - przyp. MW*
- *ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie ustalenia siedziby i właściwości Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych, Dz.U.02.96.864 - przyp. MW*

Dział VI - Organy administracji geologicznej, państwowa służba geologiczna i organy nadzoru górniczego

Rozdział 2 - Organy nadzory górniczego ⁽⁷⁾

Art. 109. 1. O ile przepis szczególny nie stanowi inaczej, organy nadzoru górniczego sprawują nadzór i kontrolę nad ruchem zakładów górniczych, a w szczególności w zakresie:

- 1) bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego;
- 2) ratownictwa górniczego;
- 3) gospodarki złożami kopalin w procesie ich wydobywania;
- 4) ochrony środowiska, w tym zapobiegania szkodom;
- 5) budowy i likwidacji zakładu górniczego, w tym rekultywacji gruntów i zagospodarowania terenów po działalności górniczej.

1a. Organy nadzoru górniczego kontrolują wykonywanie przez przedsiębiorców obowiązków dotyczących ochrony środowiska, określonych w przepisach prawa ochrony środowiska oraz w decyzjach ustalających warunki użytkowania środowiska w związku z ruchem zakładów górniczych.

Dział VI - Organy administracji geologicznej, państwowa służba geologiczna i organy nadzoru górniczego

Rozdział 2 - Organy nadzory górniczego ⁽⁸⁾

Art. 109. (cd.)

2. Organy nadzoru górniczego wydają, w drodze decyzji administracyjnej:

- 1) zezwolenia na oddanie do ruchu w zakładzie górniczym obiektów, maszyn i urządzeń, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 78 ust. 1; *(rozporządzenie dot. szczegółowych zasad BHP w zakładach górniczych – przyp. MW)*
- 2) pozwolenia na używanie środków strzałowych w zakładach górniczych;
- 3) zezwolenia na przechowywanie i używanie sprzętu strzałowego w zakładach górniczych.

2a. Organy właściwe w sprawach wydawania pozwoleń na nabywanie i przechowywanie środków strzałowych w zakładach górniczych określają przepisy ustawy z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego *(Ustawa z dnia 21 czerwca 2002r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego, Dz.U. 02.117.1007 – przyp. MW)*

3. Przepisy ust. 1-2a stosuje się odpowiednio do:

- 1) bezzbiornikowego magazynowania substancji oraz składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych;
- 2) wykonywania robót geologicznych.

Dział VI - Organy administracji geologicznej, państwowa służba geologiczna i organy nadzoru górniczego

Rozdział 2 - Organy nadzory górniczego ⁽⁹⁾

Art. 110. Organy nadzoru górniczego sprawują nadzór i kontrolę nad:

- 1) podmiotami zawodowo trudniącymi się wykonywaniem czynności ratownictwa górniczego, w zakresie przestrzegania przez te podmioty przepisów wydanych na podstawie art. 78 ust. 3 (*rozporządzenie o ratownictwie górniczym – przyp. MW*);
- 2) jednostkami organizacyjnymi trudniącymi się szkoleniem pracowników zakładu górniczego, o których mowa w art. 74 ust. 2, w zakresie spełniania przez te jednostki warunków określonych w art. 74 ust. 4. (*jednostka szkoleniowa na podstawie decyzji organy nadzoru górniczego – przyp. MW*)

Art. 111.

2. Decyzję o dopuszczeniu wyrobu do stosowania w zakładach górniczych, zwaną dalej "dopuszczeniem", wydaje Prezes Wyższego Urzędu Górniczego po ustaleniu, że wyrób spełnia wymagania techniczne.
3. Wyrób, przed złożeniem wniosku o wydanie dopuszczenia, podlega badaniom i ocenie przez upoważnione jednostki, w oparciu o wymagania techniczne.
6. Dopuszczenie wydaje się na czas określony, nie dłuższy niż 5 lat.
7. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego może uchylić lub zmienić dopuszczenie, jeżeli wyrób nie spełnia wymagań technicznych, mających wpływ na poziom bezpieczeństwa wyrobu.

Dział VI - Organy administracji geologicznej, państwowa służba geologiczna i organy nadzoru górnictwa

Rozdział 2 - Organy nadzoru górnictwa ⁽¹⁰⁾

Art. 111. W zakładach górniczych stosuje się wyroby:

2. Decyzję o dopuszczeniu wyrobu do stosowania w zakładach górniczych, zwaną dalej "dopuszczeniem", wydaje Prezes Wyższego Urzędu Górniczego po ustaleniu, że wyrób spełnia wymagania techniczne.
3. Wyrób, przed złożeniem wniosku o wydanie dopuszczenia, podlega badaniom i ocenie przez upoważnione jednostki, w oparciu o wymagania techniczne.
6. Dopuszczenie wydaje się na czas określony, nie dłuższy niż 5 lat.
7. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego może uchylić lub zmienić dopuszczenie, jeżeli wyrób nie spełnia wymagań technicznych, mających wpływ na poziom bezpieczeństwa wyrobu.

Dział VI - Organy administracji geologicznej, państwowa służba geologiczna i organy nadzoru górniczego

Rozdział 2 - Organy nadzory górniczego ⁽¹¹⁾

Art. 111. (cd.)

8. Rada Ministrów, kierując się potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa użytkowania wyrobów w warunkach zagrożeń występujących w ruchu zakładów górniczych oraz potrzebą uproszczenia postępowania w odniesieniu do wyrobów, o których mowa w ust. 4 (wyroby wyprodukowane lub dopuszczone do obrotu w innym państwie UE albo Rep. Turcji – przyp. MW), określi, w drodze rozporządzenia*:

- 1) wyroby, których stosowanie w zakładach górniczych wymaga wydania dopuszczenia;
- 2) wymagania techniczne dla wyrobów;
- 3) podmioty uprawnione do składania wniosku o wydanie dopuszczenia;
- 4) treść wniosku o wydanie dopuszczenia oraz dokumenty, które należy dołączyć do wniosku;
- 5) jednostki upoważnione do przeprowadzania badań i oceny wyrobów;
- 6) znaki dopuszczenia oraz sposób oznaczania wyrobów tymi znakami;
- 7) treść dopuszczenia.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 30 kwietnia 2004 r. w sprawie dopuszczania wyrobów do stosowania w zakładach górniczych. Dz.U.05.80.695 - przyp. MW

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 2 lipca 2002 r. w sprawie dopuszczania do stosowania w zakładach górniczych maszyn, urządzeń, materiałów oraz środków strzałowych i sprzętu strzałowego. Dz.U.02.125.1064 - przyp. MW

Art. 112. Przy wykonywaniu nadzoru i kontroli pracownikom organów nadzoru górniczego przysługuje prawo:

1) wstępu do:

a) zakładów górniczych,

b) siedzib, obiektów i urzędzeń podmiotów zawodowo trudniących się wykonywaniem czynności ratownictwa górniczego,

c) siedzib, obiektów i urzędzeń jednostek organizacyjnych trudniących się szkoleniem pracowników zakładu górniczego, o których mowa w art. 74 ust. 2; *(jednostka szkoleniowa na podstawie decyzji organy nadzoru górniczego – przyp. MW)*

2) dostępu do niezbędnych informacji, urzędzeń i dokumentów;

3) żądania udzielania wyjaśnień w zakresie uprawnień organów nadzoru górniczego wynikających z ustawy.

Art. 113. 1. Przy wykonywaniu nadzoru i kontroli organ nadzoru górnictwa:

1) nakazuje usunięcie nieprawidłowości powstałych wskutek naruszenia przepisów o ruchu zakładu górnictwa, zwłaszcza jeżeli stwarzają one zagrożenie dla bezpieczeństwa zakładu górnictwa, jego pracowników, bezpieczeństwa powszechnego lub środowiska;

2) w razie bezpośredniego zagrożenia dla zakładu górnictwa, jego pracowników, bezpieczeństwa powszechnego lub środowiska, może w całości lub w części wstrzymać ruch tego zakładu lub jego urządzeń oraz nakazać podjęcie niezbędnych środków zapobiegawczych;

3) może zakazać, na czas nieprzekraczający dwóch lat, wykonywania określonych czynności w ruchu zakładu górnictwa osobom, o których mowa w art. 68 ust. 1 oraz w art. 70 ust. 1 (*osoby z uprawnieniami – przyp. MW*), albo wykonywania określonych czynności osobom, o których mowa w art. 75a ust. 1 (*uprawnieni kierownicy i ratownicy – przyp. MW*), w razie stwierdzenia naruszenia przez te osoby dyscypliny i porządku pracy, a zwłaszcza obowiązków określonych ustawą i wydanymi na jej podstawie przepisami;

2. Wniesienie odwołania od decyzji wydanej na podstawie ust. 1 pkt 1-3 nie wstrzymuje jej wykonania.

Dział VI - Organy administracji geologicznej, państwowa służba geologiczna i organy nadzoru górnictwa

Rozdział 2 - Organy nadzoru górnictwa ⁽¹⁴⁾

Art. 114.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 (*niebezpieczeństwo lub wypadek w zakładzie górnictwa – przyp. MW*), organ nadzoru górnictwa sprawuje nadzór nad akcją ratowniczą, a w razie gdy uzna, że jest ona prowadzona nienależycie, może żądać zmiany jej kierownika lub objąć kierownictwo akcji.

Art. 116. W razie stwierdzenia naruszenia warunków koncesji, organ nadzoru górnictwa powiadamia o tym niezwłocznie organ koncesyjny.

Art. 117b. Pracownikom upoważnionym przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego do przeprowadzania kontroli wyrobów wprowadzonych do obrotu przysługuje prawo wstępu do siedzib, obiektów i urządzeń przedsiębiorców produkujących, importujących lub wprowadzających do obrotu wyroby, a także do zakładów górnictwa oraz siedzib, obiektów i urządzeń podmiotów wymienionych w art. 112, jak również prawo dostępu do niezbędnych dokumentów oraz żądania informacji i wyjaśnień. Pracownicy upoważnieni mogą żądać informacji również od jednostek notyfikowanych w zakresie wyników badań dotyczących kontrolowanych wyrobów.

Dział I – Przepisy ogólne

Rozdział 2 – Własność i użytkowanie górnicze

Dział I - Przepisy ogólne

Rozdział 2 - Własność i użytkowanie górnicze ⁽¹⁾

Art. 7. 1. Złóża kopalin niestanowiące części składowych nieruchomości gruntowej są własnością Skarbu Państwa.

2. W granicach określonych przez ustawy Skarb Państwa może, z wyłączeniem innych osób, korzystać ze złóż kopalin oraz rozporządzać prawem do nich przez ustanowienie użytkowania górniczego.

3. Uprawnienia Skarbu Państwa, o których mowa w ust. 2, wykonują organy właściwe do udzielania koncesji, zwane dalej "organami koncesyjnymi".

Art. 8. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do własności złóż kopalin stosuje się odpowiednio przepisy o własności nieruchomości gruntowej*.

Dział I - Przepisy ogólne

Rozdział 2 - Własność i użytkowanie górnicze ^(1a)

* np.

Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami, Dz. U. 04.261.2603

Ustawa z dnia 19 października 1991r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, Dz. U. 04.208.2128

Ustawa z dnia 29 kwietnia 1985r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości, Dz. U. 91.30.127

– przyp. MW

Art. 9. W granicach określonych przez ustawy oraz przez umowę o ustanowieniu użytkownika górniczego użytkownik górniczy może, z wyłączeniem innych osób, poszukiwać, rozpoznawać lub wydobywać oznaczoną kopalinę. W tych samych granicach użytkownik górniczy może rozporządzać swym prawem.

Dział I - Przepisy ogólne

Rozdział 2 - Własność i użytkowanie górnicze ⁽²⁾

Art. 10. 1. Ustanowienie użytkowania górniczego następuje w drodze umowy za wynagrodzeniem, pod warunkiem uzyskania koncesji (Dział I, Rozdział 3 – przyp. MW).

2. Umowa o ustanowienie, zmianę treści lub przeniesienie użytkowania górniczego powinna być pod rygorem nieważności zawarta na piśmie.

3. W razie wygaśnięcia albo cofnięcia koncesji, użytkowanie górnicze wygasa.

Art. 11. 1. Ustanowienie użytkowania górniczego może być poprzedzone przetargiem, jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

2. Z zastrzeżeniem art. 12 ust. 1, ustanowienie użytkowania górniczego, obejmującego poszukiwanie, rozpoznawanie lub wydobywanie gazu ziemnego, ropy naftowej oraz jej naturalnych pochodnych, a także metanu z węgla kamiennego, poprzedza się przetargiem.

Dział I - Przepisy ogólne

Rozdział 2 - Własność i użytkowanie górnicze ⁽³⁾

Art. 11. (cd)

3. Organami właściwymi do przeprowadzenia przetargu na nabycie prawa użytkowania górniczego są organy właściwe do udzielania koncesji.
4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia*, zasady zamieszczania obwieszczeń o przetargu na nabycie prawa użytkowania górniczego i dane, które powinny być zamieszczone w obwieszczeniu, wymagania, jakie powinien spełniać oferent oraz jakim powinna odpowiadać oferta, termin składania ofert oraz zakończenia przetargu, a także zasady i tryb organizowania i przeprowadzania przetargu, w tym powoływania i pracy komisji przetargowej.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 23 sierpnia 1994 r. w sprawie zasad organizowania i trybu przeprowadzania przetargu na nabycie prawa użytkowania górniczego. Dz.U.94.93.439 - przyp. MW

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 21 czerwca 2005 r. w sprawie przetargu na nabycie prawa użytkowania górniczego. Dz.U.05.135.1131 - przyp. MW

Dział I - Przepisy ogólne

Rozdział 2 - Własność i użytkowanie górnictwo ⁽⁴⁾

Art. 12. 1. Ten, kto rozpoznał i udokumentował złożę kopaliny, stanowiące przedmiot własności Skarbu Państwa, oraz sporządził dokumentację geologiczną z dokładnością wymaganą do uzyskania koncesji na wydobywanie kopaliny, może żądać ustanowienia na jego rzecz użytkowania górnictwo z pierwszeństwem przed innymi (*patrz Art.11, ust.2 – przyp. MW*).

2. Spory w sprawach, o których mowa w ust. 1, rozstrzygają sądy powszechne.

3. Uprawnienie, o którym mowa w ust. 1, wygasa z upływem dwóch lat od dnia pisemnego zawiadomienia o przyjęciu dokumentacji przez organ administracji geologicznej.

Art. 13. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do użytkowania górnictwo stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego* o użytkowaniu.

* *Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964r. Kodeks cywilny, Dz.U. 16.93 – z późniejszymi zmianami – przyp. MW*

Art. 14. 2. W odniesieniu do działalności, na którą ustawa nie wymaga koncesji, uprawnienia Skarbu Państwa, określone w art. 7 ust. 2 (*ustanowienie użytkowania górnictwo – przyp. MW*), wykonują zarządy województw.

Dział I – Przepisy ogólne

Rozdział 3 – Koncesje

Dział I - Przepisy ogólne

Rozdział 3 - Koncesje ⁽¹⁾

Art. 15. 1. Koncesji wymaga działalność gospodarcza w zakresie:

- 1) poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin;
- 2) wydobywania kopalin ze złóż;
- 3) bezzbiornikowego magazynowania substancji oraz składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych.

2. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie do koncesjonowania stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. *o swobodzie działalności gospodarczej* (Dz. U. Nr 173, poz. 1807, z późn. zm.).

4. Zabrania się wydobywania kopalin wykonywanego inaczej niż jako koncesjonowana działalność gospodarcza w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. *o swobodzie działalności gospodarczej* (Dz. U. Nr 173, poz. 1807, z późn. zm.).

Dział I - Przepisy ogólne

Rozdział 3 - Koncesje ⁽²⁾

Art. 16. 1. Koncesji na działalność:

- 1) określoną w art. 15 ust. 1, wykonywaną w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) w zakresie poszukiwania, rozpoznawania i wydobywania kopalin podstawowych wymienionych w art. 5 ust. 2 pkt 1-3 (*kopaliny podstawowe – przyp. MW*), solanek, wód leczniczych i termalnych oraz innych kopalin leczniczych zaliczonych do kopalin podstawowych na podstawie art. 5 ust. 6 (*rozporządzenie RM – przyp. MW*),
- 3) określoną w art. 15 ust. 1 pkt 3 (*bezzbiornikowe magazynowanie substancji oraz składowanie odpadów w górotworze – przyp. MW*)

- udziela minister właściwy do spraw środowiska.

Dział I - Przepisy ogólne

Rozdział 3 - Koncesje ⁽³⁾

Art. 16. (cd.)

2. Z zastrzeżeniem przepisów ust. 1 i 2a, koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie lub wydobywanie kopalin podstawowych i pospolitych udziela marszałek województwa.

2a. Koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin pospolitych, jeżeli jednocześnie spełnione są odpowiednio następujące wymagania:

- 1) obszar zamierzonej działalności nie przekroczy powierzchni 2 ha,**
- 2) wydobyte kopaliny w roku kalendarzowym nie przekroczy 20.000 m³,**
- 3) działalność będzie prowadzona bez użycia materiałów wybuchowych**

- udziela starosta.

Dział I - Przepisy ogólne

Rozdział 3 - Koncesje ⁽⁴⁾

Art. 16. (cd.) 3. Udzielenie koncesji na:

- 1) wydobywanie kopalin podstawowych wymaga uzgodnienia z ministrem właściwym do spraw gospodarki;
- 2) wydobywanie kopalin leczniczych wymaga uzgodnienia z ministrem właściwym do spraw zdrowia;
- 3) działalność w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej wymaga uzgodnienia z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej;
- 4) poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie rud pierwiastków promieniotwórczych wymaga opinii Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki;
- 5) wydobywanie kopalin z gruntów pod wodami śródlądowymi oraz z obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi wymaga opinii organu odpowiedzialnego za utrzymanie wód oraz uzgodnienia z organem właściwym do wydania pozwolenia wodnoprawnego; (Ustawa z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne, Dz.U.01.115.1229 z późniejszymi zmianami –przyp. MW)
- 6) działalność, o której mowa w ust. 2a, wymaga uzgodnienia z właściwym organem nadzoru górnictwa oraz zaopiniowania przez właściwego marszałka województwa.

Dział I - Przepisy ogólne

Rozdział 3 - Koncesje ⁽⁵⁾

Art. 16. (cd.)

4. Z wyjątkiem poszukiwania i rozpoznawania złóż kopalin w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej, udzielenie koncesji na taką działalność wymaga zasięgnięcia opinii właściwego wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.

5. Udzielenie koncesji na działalność, o której mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2 i 3 (wydobywanie kopalin ze złóż, bezzbiornikowe magazynowanie substancji oraz składowanie odpadów w górotworze – przyp. MW), (...) wymaga uzgodnienia z właściwym wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta.

Uzgodnienie następuje na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku jego braku na podstawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Dział I - Przepisy ogólne

Rozdział 3 - Koncesje ⁽⁶⁾

Art. 17. 1. Jeżeli przemawia za tym szczególnie ważny interes państwa lub szczególnie ważny interes społeczny, związany zwłaszcza z ochroną środowiska, udzielenie koncesji może być uzależnione od ustanowienia zabezpieczenia roszczeń, mogących powstać wskutek wykonywania działalności objętej koncesją.

3. W koncesji na działalność w zakresie składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, ustalenie formy i wielkości zabezpieczenia, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązkowe.

Dział I - Przepisy ogólne

Rozdział 3 - Koncesje ⁽⁷⁾

Art. 18. 1. O ile ustawa nie stanowi inaczej, wniosek o udzielenie koncesji powinien zawierać:

2a) oznaczenie wnioskodawcy, jego siedziby i adresu;

2b) określenie numeru w rejestrze przedsiębiorców lub ewidencji działalności gospodarczej;

2c) określenie rodzaju i zakresu wykonywania działalności gospodarczej, na którą ma być udzielona koncesja;

3) określenie prawa wnioskodawcy do terenu (przestrzeni), w ramach którego projektowana działalność ma być wykonywana, lub prawa, o ustanowienie którego ubiega się wnioskodawca;

4) określenie czasu, na jaki koncesja ma być udzielona, wraz ze wskazaniem daty rozpoczęcia działalności;

5) określenie środków, jakimi dysponuje podmiot ubiegający się o koncesję w celu zapewnienia prawidłowego wykonywania działalności objętej wnioskiem.

Dział I - Przepisy ogólne

Rozdział 3 - Koncesje ⁽⁸⁾

Art. 18. (cd.)

2. Dane objęte wnioskiem należy uzupełnić dowodami ich istnienia, w szczególności przez dołączenie załączników graficznych sporządzonych zgodnie z wymaganiami dotyczącymi map górniczych.
3. Organ koncesyjny może zobowiązać wnioskodawcę do przedstawienia danych określających stan prawny nieruchomości objętych wpływami zamierzonej działalności, a w przypadku nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym - danych z ewidencji gruntów i budynków. Organ koncesyjny może również żądać złożenia kopii wniosku koncesyjnego wraz z załącznikami.

Art. 19. Do wniosku o udzielenie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin, poza wymaganiami określonymi w art. 18, należy dołączyć projekt prac geologicznych.

Dział I - Przepisy ogólne

Rozdział 3 - Koncesje ⁽⁹⁾

Art. 20. 1. Wniosek o udzielenie koncesji na wydobywanie kopalin, poza wymaganiami przewidzianymi w art. 18, powinien określać:

- 1) złożę kopaliny lub jego część, która ma być przedmiotem wydobywania;
- 2) wielkość i sposób zamierzonego wydobywania kopaliny;
- 3) stopień zamierzonego wykorzystania zasobów złoża, w tym kopalin towarzyszących i współwystępujących użytecznych pierwiastków śladowych, jak również środki umożliwiające osiągnięcie tego celu;
- 4) projektowane położenie obszaru górniczego i terenu górniczego oraz ich granic.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, należy dołączyć:

- 1) dowód istnienia prawa przysługującego wnioskodawcy do wykorzystania dokumentacji geologicznej w celu ubiegania się o koncesję;
- 2) projekt zagospodarowania złoża, zaopiniowany przez właściwy organ nadzoru górniczego;
- 3) dowód istnienia prawa przysługującego wnioskodawcy do nieruchomości gruntowej, w granicach której ma być wykonywana zamierzona działalność w zakresie wydobywania kopaliny metodą odkrywkową, lub dowód przyrzeczenia jego ustanowienia.

4. Organ koncesyjny może żądać przedłożenia dokumentacji geologicznej.

Dział I - Przepisy ogólne

Rozdział 3 - Koncesje ⁽¹⁰⁾

Art. 21. 1. Wniosek o udzielenie koncesji na bezzbiornikowe magazynowanie substancji oraz składowanie odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, poza wymaganiami przewidzianymi w art. 18, powinien określać:

- 1) rodzaj, ilość i właściwości substancji lub odpadów;
 - 2) aktualne i przewidywane warunki geologiczne, hydrogeologiczne i geologiczno-inżynierskie;
 - 3) technologię magazynowania lub składowania;
 - 4) projektowane granice przestrzeni, w której przewiduje się bezzbiornikowe magazynowanie substancji lub składowanie odpadów, oraz granice przestrzeni objętej przewidywanymi szkodliwymi wpływami takiej działalności.
- 1a. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, należy dołączyć przyjętą dokumentację hydrogeologiczną i geologiczno-inżynierską, sporządzoną w celu wykonywania działalności objętej wnioskiem.
3. Wniosek o udzielenie koncesji na działalność w zakresie składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, powinien wskazywać proponowaną formę i wielkość zabezpieczenia roszczeń oraz zakres i sposób monitorowania składowiska podziemnego.

Dział I - Przepisy ogólne

Rozdział 3 - Koncesje ⁽¹¹⁾

Art. 22. Koncesja powinna określać:

- 1) rodzaj i sposób prowadzenia działalności objętej koncesją;
- 2) przestrzeń, w granicach której ma być prowadzona ta działalność;
- 3) okres ważności koncesji ze wskazaniem terminu rozpoczęcia działalności;
- 4) inne wymagania dotyczące wykonywania działalności objętej koncesją, w szczególności w zakresie bezpieczeństwa powszechnego i ochrony środowiska.

Art. 23. 1. Koncesja na poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin, poza wymaganiami przewidzianymi w art. 22, powinna ponadto określać:

- 1) cel, zakres, rodzaj i harmonogram prac geologicznych;
- 2) wymaganą dokładność rozpoznania geologicznego.

2. Powierzchnia terenu, na którym na podstawie jednej koncesji mogą być wykonywane prace, o których mowa w ust. 1, nie może przekroczyć 1.200 km².

Dział I - Przepisy ogólne

Rozdział 3 - Koncesje ⁽¹²⁾

Art. 23a. Koncesja na działalność w zakresie składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, poza wymaganiami przewidzianymi w art. 22, powinna określać:

- 1) typ składowiska podziemnego;
- 2) rodzaj i ilość odpadów;
- 3) zakres i sposób monitorowania składowiska podziemnego;
- 4) zakres i termin składania informacji dotyczących składowania odpadów organowi koncesyjnemu.

Art. 25. 1. Koncesja na wydobywanie kopalin, poza wymaganiami przewidzianymi w art. 22, powinna ponadto wyznaczać granice obszaru i terenu górniczego oraz określać zasoby złoża kopaliny możliwe do wydobycia, a także minimalny stopień ich wykorzystania.

4. Koncesja na działalność, o której mowa w art. 15 ust. 1 pkt 3 (*bezzbiornikowe magazynowanie substancji oraz składowanie odpadów – przyp. MW*), powinna także wyznaczać granice przestrzeni bezzbiornikowego magazynowania substancji lub składowania odpadów oraz granice przestrzeni objętej przewidywanymi szkodliwymi wpływami takiej działalności.

Dział I - Przepisy ogólne

Rozdział 3 - Koncesje ⁽¹³⁾

Art. 26b. Odmowa udzielenia koncesji może nastąpić, jeżeli zamierzona działalność narusza wymagania ochrony środowiska, w tym związane z racjonalną gospodarką złożami kopalin, również w zakresie wydobywania kopalin towarzyszących, bądź uniemożliwia wykorzystanie nieruchomości zgodnie z ich przeznaczeniem. Odmowa udzielenia koncesji na działalność w zakresie składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, może również nastąpić, jeżeli istnieje uzasadniona technicznie, ekologicznie lub ekonomicznie możliwość odzysku lub możliwość unieszkodliwiania odpadów w inny sposób niż składowanie.

Art. 26c. 1. Przedsiębiorca, który uzyskał koncesję na działalność, o której mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2 i 3, obowiązany jest utworzyć fundusz likwidacji zakładu górniczego, zwany dalej "funduszem"

Dział I - Przepisy ogólne

Rozdział 3 - Koncesje ⁽¹⁴⁾

Art.26c (cd.)

2. Przedsiębiorca, o którym mowa w ust. 1, prowadzący:

1) wydobywanie kopaliny systemem podziemnym lub otworowym, bezzbiornikowe magazynowanie substancji lub składowanie odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, przeznaczają na fundusz równoważność od 3 % do 10 % odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych zakładu górniczego, ustalanych stosownie do przepisów o podatku dochodowym;

2) wydobywanie kopaliny systemem odkrywkowym przeznaczają na fundusz równoważność 10 % należnej opłaty eksploatacyjnej,

3. Przedsiębiorca gromadzi środki funduszu na wyodrębnionym rachunku bankowym (...),

4. Środki funduszu stanowią koszty uzyskania przychodów w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym (...),

7. Środki funduszu nie podlegają egzekucji (...),

Dział I - Przepisy ogólne

Rozdział 3 - Koncesje ⁽¹⁵⁾

Art.26c (cd.)

10. Minister właściwy do spraw gospodarki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych oraz ministrem właściwym do spraw środowiska, określi, w drodze rozporządzenia*, szczegółowe zasady:

- 1) tworzenia i funkcjonowania funduszu,
- 2) ustalania wysokości równowartości odpisów, o których mowa w ust. 2 pkt 1, w zależności od rodzaju i zakresu prowadzonej działalności,
- 3) ustalania terminów przekazywania środków na fundusz,
- 4) wykorzystania środków funduszu,

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI z dnia 24 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad tworzenia i funkcjonowania funduszu likwidacji zakładu górniczego. Dz.U.02.108.951 - przyp. MW

Dział I - Przepisy ogólne

Rozdział 3 - Koncesje ⁽¹⁶⁾

Art. 27a. 1. W razie gdy przedsiębiorca narusza przepisy ustawy, w szczególności w zakresie ochrony środowiska, racjonalnej gospodarki zasobami złóż kopalin, lub nie wypełnia warunków koncesji, w tym nie podejmuje działalności lub trwale jej zaprzestaje, organ koncesyjny wzywa go do niezwłocznego zaniechania naruszeń.

2. Jeżeli przedsiębiorca mimo wezwania, o którym mowa w ust. 1, nadal narusza przepisy ustawy lub nie wypełnia warunków koncesji, organ koncesyjny może cofnąć koncesję albo ograniczyć jej zakres bez odszkodowania.

Art. 28. 1. Koncesja wydana na podstawie ustawy wygasza:

- 1) z upływem czasu, na jaki została wydana;
- 2) jeżeli stała się bezprzedmiotowa;
- 3) w razie likwidacji przedsiębiorcy;
- 4) w razie zrzeczenia się koncesji.

1a. W razie ogłoszenia upadłości przedsiębiorcy, organ koncesyjny w drodze decyzji może cofnąć koncesję bez odszkodowania.

2. W przypadkach określonych w ust. 1 organ koncesyjny, w drodze decyzji, stwierdza wygaśnięcie koncesji.

Dział I - Przepisy ogólne

Rozdział 3 - Koncesje ⁽¹⁶⁾

- Art. 29.** 1. Cofnięcie albo wygaśnięcie koncesji nie zwalnia dotychczasowego przedsiębiorcy z wykonania obowiązków dotyczących ochrony środowiska oraz obowiązków związanych z likwidacją zakładu górniczego.
2. Zakres i sposób wykonania obowiązków, o których mowa w ust. 1, ustala organ koncesyjny w decyzji o cofnięciu koncesji albo w decyzji stwierdzającej wygaśnięcie koncesji, w uzgodnieniu z właściwym wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta oraz z właściwym organem nadzoru górniczego (...),
3. W decyzji, o której mowa w ust. 2, organ koncesyjny określa termin wygaśnięcia obowiązku zabezpieczenia, o którym mowa w art. 17. (*zabezpieczenie roszczeń – przyp. MW*)

